

NYITOTT SZEMMEL – TÁJÉKOZTATÓ POLGÁRŐRÖKNEK, VESZÉLYHELYZETEK MEGELŐZÉSÉRE

E kiadvány célja, hogy a környezetünkben lévő alapvető veszélyjeleket tudjuk felismerni, legyen egyfajta biztonsági látásmódunk. Így képesek leszünk észrevenni, megakadályozni egy-egy kialakulófélben lévő káreseményt. A polgárőr szervezet nagyszerű példája az összefogásnak, hiszen önként, ellenszolgáltatás nélkül azért szerveződtek, hogy településükön a nyugodt, biztonságos életfeltételek biztosításához tevékenyen hozzájáruljanak. Ebbe a körbe tartozik a tűz- és egyéb káresetek megelőzése is. Reméljük, kiadványunk segítséget nyújt munkájukhoz, amelyhez sok sikert és biztonságos munkafeltételeket kívánunk!

I. Ismerjük meg a településünkön előforduló veszélyforrásokat

Alapvető veszélyforrások az alábbiak:

- földrajzi viszonyok által okozott veszélyek (vízrajz, domborzat)
- ipari tevékenységek által okozott veszélyek (hegesztés, palacktárolás, vegyszerraktározás)
- szolgáltató tevékenységek által keltett veszélyforrások (PB cseretelepek, tűzép-telepek)
- közlekedés által előidézett veszélyforrások

A földrajzi viszonyok által előidézett veszélyforrások

Azokon a településeken, amelyek egy patak, vagy folyó vízgyűjtő területén, illetve tagolt dombság közelében helyezkednek el, egy hosszan tartó csapadékos időjá-



rás, illetve hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék hatására a nem megfelelően karbantartott árkok miatt árvízveszélyes helyzet alakulhat ki.

a) Árkok, vízfolyások

A megfelelően karbantartott, kotort vízfolyások medrei, illetve a település csapadékelvezető árokrendszere – szélsőséges esetben legfeljebb kismértékű áradással – alkalmas az áradás megelőzésére. Ha azonban ezen árkok keresztmetszetét leszűkítik nem képesek elvezetni a vizet.

A településeken az alábbi hiányosságok általánosak:

- Alapvető problémát okoz a településen keresztül folyó patak medrébe épített illegális híd, melynél a szakszerűtlen kialakítás miatt a vízben úszó hul-



Vízelveztető árkok: érdemes tisztán tartani

ladékok, uszadékok, fadarabok fennakadnak, ennek hatására a víz felduzzad kilép a medréből, ezzel veszélyezteti a környezetét.

- A csapadékelvezető árok átereszeit a lakók nem tisztítják rendszeresen, a hidak sok helyütt leszakadtak, illetve építkezések alkalmával homokot, sódert öntenek az építés helye előtti árokba.

A fenti esetet tapasztalva és mérlegelve (milyen a terep lejtési viszonya, az árok vízszállítás szempontjából betöltött szerepe) a kialakult veszélyhelyzetet jelezni kell a település polgármesterének.

b) Partfalak, löszfalak

A Balaton környékén több településen, illetve településrészen meredek domboldalak (partfalak) alakultak ki. Az így kialakult meredek (helyenként merőleges)



Löszfal Balatonakarattya közelében

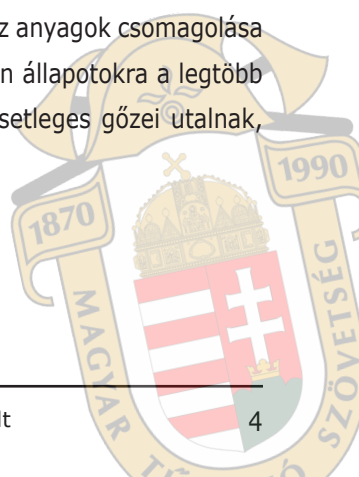
partfalak nagyobb mennyiségű csapadék esetén, vagy a téli fagy olvadását követően omlásveszélyessé válhatnak, s az érintett területen élő lakosság számára komoly élet- és katasztrófaveszélyt jelenthetnek. A meredek partfalak kialakulását helyenként előidéztek és előidézhetik, hogy az aljnövényzetet (bokrok, cserjék) kivágták, a korábbi erdőterületek (esetleg illegális úton) kitermelésre kerültek.

Fontos ezért figyelemmel kísérni a meredekebb domboldalakon (partfalakon) végzendő fakitermelési munkákat és még szabályosan, engedéllyel végzett kitermelés esetén is a helyi önkormányzat figyelmét fel kell hívni az ebből adódó veszélyekre.

Ipari tevékenység által előidézett veszélyforrás

A településeken lévő ipari és mezőgazdasági üzemek, tevékenységei közül Önök általában ezen üzemek tároló telepeivel, raktáraival találkozhatnak járőrözéseik során. Az üzem területén munkaidőben folytatott tevékenység ellenőrzését, a használati szabályokat ismerő szakemberek végzik (remélhetőleg). Fentiek miatt ezen témával nem kívánunk foglalkozni e kiadványban. Nagy veszélyt rejt magában az az állapot, amikor a telepen tevékenység nem folyik (hétvége, munkaszüneti nap, éjszaka) mert ilyenkor az észlelés és a jelzés – jelző személy hiányában – időben nagyon elhúzódhat. Alapvetően az alábbi veszélyforrásokra kell számítanunk:

Robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba* tartozó, illetve a környezetet nagymértékben veszélyeztető folyadékok tárolása során, az anyagok csomagolása megsérülhet, így a veszélyes anyag a szabadba kerül. Ezen állapotokra a legtöbb anyag esetén a jellegzetes szaga, vagy a kifolyt anyag esetleges gőzei utalnak, melyekre járőrözés közben felfigyelhetünk.



Anyagok tűzveszélyességi osztályba sorolása:

Anyagok tűzveszélyességi jellemzői alapján történő besorolása. A besorolás 3 osztályba történik melyek az alábbiak:

- Robbanásveszélyes (pl. benzin, aceton, tiszta alkohol, lakkbenzin, terpentinolaj)
- Tűzveszélyes (pl. papír, fa, kátránypapír, celluloid, gázolaj, lenolaj, étolaj, oxigéngáz, mezőgazdasági termények, magvak, PVC)
- Nem tűzveszélyes (pl. fémek, beton, kőzetek)

A sorrend egyben a veszélyességi sorrendet is jelenti.

Általánosságban veszély észlelése esetén az alábbiakra kell törekednünk.

Az anyagok veszélyessége miatt azonnal intézkedni kell!

- Értesíteni kell az üzemben tartózkodókat (Ha tartózkodik valaki a telephelyen.)
- Értesíteni kell a tűzoltóságot
- Értesíteni kell az üzem tulajdonosát.

A veszélyt elhárító szakemberek érkezéséig azonban meg kell akadályozni és meg kell szüntetni mindennemű nyílt lánggal (dohányzás) járó tevékenységet, és minden gyújtóforrás (pl. elektromos világító és egyéb berendezések, nem robbanásbiztos kézilámpa, fűtőberendezések, gépjárművek, nem robbanásbiztos kéziszerszámok) használatát. (Ezek olyan berendezések, melynek kialakítása megakadályozza, hogy a működése robbanást okozzon, ezért robbanásveszélyes környezetben is használhatók.)

Ezzel egyidejűleg biztosítani kell a nem oda tartozó személyek távoltartását.



Szolgáltató tevékenység által előidézett veszélyforrás

A településeken előfordulhatnak egyéni vállalkozók által üzemeltetett PB gázcsere-telepek. Maga a cseretelep nem jelent különleges veszélyt. Ha azonban megszegik a gázpalackok cseréjére vonatkozó előírásokat, robbanás is bekövetkezhet.

Mire figyeljünk gázcseretelep környezetében?

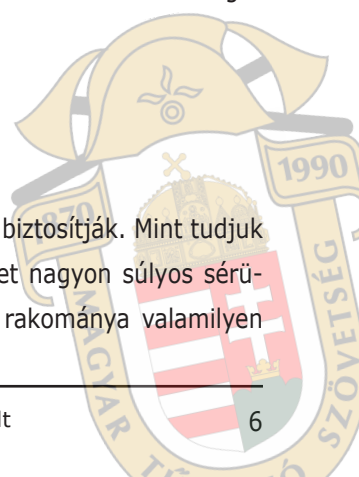
Ezen a cseretelepeken csak a gázpalackok cseréje történhet, ezért házilagos módszerekkel egyik palackból a másikba történő gáz átfertése szigorúan tilos, és életveszélyes!

Még mindig előfordulhat nyaralókban, kisebb ingatlanokban a PB kistartályos gáz használata. Ez az energiaellátási forma alapvetően biztonságos, azonban néhány veszélyhelyzetre, és az ahhoz kapcsolódó teendőre felhívjuk a figyelmet.

- Amennyiben a tartály közelében (utcán, stb.) gázszag érezhető, az valószínűleg a gázellátó rendszer szivárgásából, vagy ömléséből adódik, ezért haladéktalanul értesíteni kell a legközelebbi tűzoltóságot, és a tulajdonost.
- A meghibásodás elhárítását tilos megkísérelni, és minél előbb el kell hagyni a területet legalább 100 m távolságra. A szakemberek kiérkezéséig nem szabad senkit a területre engedni.
- Ha a tartály vagy annak berendezésénél gázömlés van és a gáz már begyűlödött, azt nem szabad eloltani, mert a kiömlő és nem égő gáz robbanásveszélyes. Ebben az esetben is a megfelelő eljárás a tűzoltók és lehetőleg a tulajdonos értesítése.

Közlekedés által előidézett veszélyforrás

A települések megközelítését a közutak, vasúti vonalak biztosítják. Mint tudjuk a közlekedés veszélyes üzem. Egy-egy közlekedési baleset nagyon súlyos sérüléseket okozhat. Ha a balesetet szenvedő szállító jármű rakománya valamilyen

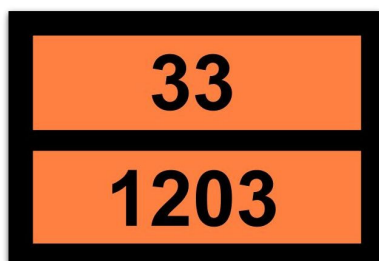


veszélyes anyag, akkor a baj még nagyobb lehet.

Ezt megelőzni csak a járművezetők tudják a közlekedési szabályok betartásával, körültekintő vezetéssel. Ha azonban a baleset bekövetkezik, a mentő, illetve a kárfelszámolásban résztvevőknek Önök is sok segítséget nyújthatnak. Nagy segítséget jelent a tűzoltóságnak a balesetek kapcsán tett pontos szakszerű jelzés.

Közüti baleset esetén a telefonon tett jelzésnél az alábbi információk sok segítséget nyújtanak a kárfelszámolást végző egységeknek, ezért ha lehetőségünk van az információk beszerzésére, az alábbiakat is mondjuk el jelzés során.

- milyen típusú járművek szenvedtek balesetet;
- mi a látható jellemzője a rakománynak (veszélyt jelölő tábla, halmazállapot, kifolyás, gőzölgés, szállítási mód stb.), mit tartalmaznak az okmányok;
- milyen volt a jármű haladási iránya, valamint a balesetet követően milyen az elhelyezkedése (felborult, forgalmi akadályt képez);
- milyenek az időjárási viszonyok;
- milyen a káresemény megközelítésének a lehetősége (torlódás alakult ki).



veszélyt jelölő szám

anyagot jelölő szám

Veszélyt jelölő tábla

A veszélyt jelölő táblát a veszélyes anyagot szállító járműveken helyezik el. A tábla felső részén lévő számok az anyag veszélyességét jelölik. A felső sorban néha X betűt is láthatunk, ez azt jelenti, hogy az ilyen anyagot tilos vízzel oltani. Az alsó sorban lévő szám az adott anyag, vagy anyagcsoport pontos elnevezését mutatja, ennek ismeretében a káresetnél beavatkozó személyzet meg tudja határozni a pontos teendőket, védelmi intézkedéseket.

A felső sorban lévő veszélyt jelölő számok jelentése:

2 nyomás vagy vegyi reakció révén gáz kiszabadulása

3 folyékony anyagok (gőzök) és gázok gyúlékonysága vagy önmelegedő folyékony anyag

4 szilárd anyagok gyúlékonysága vagy önmelegedő szilárd anyag, gyújtó (égést tápláló) hatás

5 gyújtó (égést tápláló) hatás

6 mérgezőképesség vagy fertőzésveszély

7 radioaktivitás

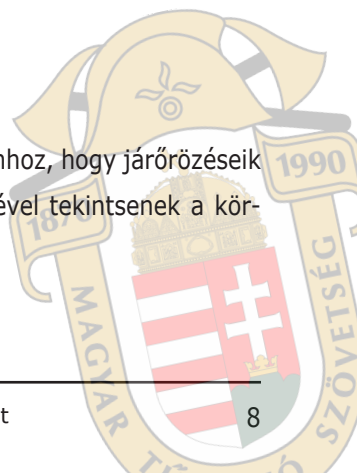
8 maró hatás

9 spontán heves reakció veszélye

Látható, hogy az elsődleges beavatkozó személyzet részére milyen sok információt mutat a veszélyt jelölő tábla, éppen ezért fontos, hogy ha veszélyes anyagot szállító jármű balesetét vagy tüzesetét látja a számokat már a jelzés során a beavatkozók tudomására hozzák.

II. Katasztrófák megelőzése

Ebben a fejezetben megpróbálunk segítséget nyújtani ahhoz, hogy járőrözéseik során egy kicsit a katasztrófavédelmi szakemberek szemével tekintsenek a környezetükre.



Mit „lássunk” amikor az utcán sétálunk?

a) Csapadékvíz elvezető árkok

A megfelelően karbantartott, kotort vízfolyások medrei, illetve a település csapadékelvezető árokrendszere – szélsőséges esetben legfeljebb kismértékű áradással – alkalmas az áradás megelőzésére.

Ha azonban ezen árkok keresztmetszetét leszűkítik nem képesek elvezetni a vizet. A leggyakoribb hiányosságok:

- A települések utcáinak egy részében nincs árok kialakítva, másutt ahol árok van a tisztítás elmaradása miatt az árok hordalékkal feltöltődik,
- a csapadék elvezető árkok áttereszeit a lakók nem tisztítják rendszeresen,



Eltömődött átteresz

- a hidak sok helyütt leszakadtak, vagy a telkekre a bejárást eleve az árok feltöltésével "oldották" meg,
- előfordul, hogy az építkezések során homokot, sódert öntenek az építés helye előtti árokba.

Ezeknek az árkoknak a vizét kell elvezetni a településeken keresztül folyó patakoknak.

- Ezek sokszor ugyanúgy hordalékkal feltöltődtek,
- a patakok, árok medrét nem tisztítják, nem kaszálják, bokrok nőttek benne,
- a patakok medrébe épített hídnál a vízven úszó hulladékok, uszadékok, fadarabok fennakadnak, s ezzel a patak áteresztőképessége lecsökken,
- a hidak, átvezetők (utak, vasútvonal alatt) tisztítása elmaradt.

A fenti esetet tapasztalva és mérlegelve, (milyen a terep lejtési viszonya, az árok vízszállítás szempontjából betöltött szerepe) a kialakult veszélyhelyzetet jelezni kell a település polgármesterének. A településről kivezető árkokat követően a külterületi árkoknál hasonló problémák tapasztalhatók, annak ellenére, hogy ezeknek még nagyobb vízszállítási kapacitással kell rendelkezniük. Ezeknek az árkoknak a karbantartása az önkormányzatnak, a terület tulajdonosának, a vízgazdálkodási társaságnak a feladata. Hibák észlelése esetén a legcélszerűbb a település jegyzőjének vagy polgármesterének tájékoztatása, akiknek feladata a szükséges intézkedések megtétele.

b) Tűzcsapok

A tűzoltás legfontosabb feltétele az oltóvíz. Ennek biztosítására a településeken tűzcsapokat létesítenek. A tűzcsapok közül megkülönböztetünk földalatti tűzcsapokat, amelyek a talajszintjével egy szintben vannak, esetleg a tűzcsapszekerény kismértékben kiemelkedik a talajból, illetve földfeletti tűzcsapokat, amelyek mint egy közkfolyó, a talajból kb. 1,40 m-re kiállnak. Mivel ezek a tűzcsapok az oltóvíz utánpótlás biztosításának a legfontosabb eszközei, ezért állapotuk, karbantartásuk kiemelten fontos feladat.



Tűzcsap

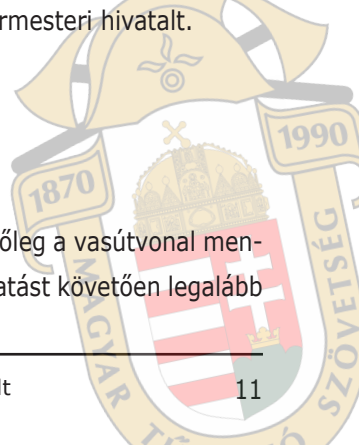
Nagy segítséget jelent, ha:

- betemetett, növényzettel benőtt, földalatti tűzcsap észlelése esetén, [A tűzcsap helyét jelölő tábla 20x25 cm méretű piros keretű fehér alapon fekete számokkal ellátott tábla, melyet általában az épület falára, kerítésére rögzítenek.]
- a tűzcsap sérülését látva (pld. folyik belőle a víz, szerelvényeit megrongálták) értesítik a helyi vízmű szolgáltatót, vagy a polgármesteri hivatalt.

Mire figyeljünk erdőn, mezőn járva?

a) Aratás

A kalászos termény betakarítását lehetőleg a közút, illetőleg a vasútvonal mentén kell először elvégezni. A vasút és a közút mentén az aratást követően legalább



3 méter széles védőszántást kell alkalmazni. Gabonatóblán dohányozni még a járművek, erő- és munkagépek vezető fülkéiben sem szabad.

b) Szalma és szénatárolás

Szalmát, szénát közúttól, erdőtől, lábonálló gabonától, nagyfeszültségű kábeltől legalább 25 m-re helyezünk el, mert így megakadályozhatjuk, hogy egy járműből kidobott égő cigaretta meggyújtja a kazlat. A védőtávolság biztosítja a kazal kigyulladás esetén a tűz közeli erdő, vagy gabonatóblára történő áttérjedését. Több kazal esetén figyeljük, hogy azok egymástól legalább 20 m távolságra helyezkedjenek el. A fentiekben leírtaknak nem megfelelő tárolás esetén értesítsük és figyelmeztessük a tulajdonosokat.

c) A tarló- és növényi hulladék égetésének szabályai

Tarló és a belterületi ingatlanokon keletkezett hulladék szabadtéri égetése általában tilos. Az ingatlan tulajdonosa, használója köteles a területet éghető hulladéktól és száraz növényzettől mentesen tartani.

Külterületen a tűzvédelmi hatóság engedélyével legfeljebb 10 hektár egybefüggő területen irányított égetést végezhető, de a helyszínen a tűz továbbterjedésének megakadályozására eszközök kell készenlétben tartani. Ilyen észlelésekor az engedélyben foglaltak a mérvadók. Az irányított égetés során a tűz nem hagyható őrízetlenül, és veszély esetén azt azonnal el kell oltani. Az irányított égetés befejezése után a helyszínt gondosan át kell vizsgálni, és a parázslást, izzást – vízzel, földtakarással, kéziszerszámokkal – meg kell szüntetni.

Az irányított tarlóégetésre további szabályok vonatkoznak:

- a tarlót minden oldalról egyidejűleg tilos felgyújtani; az égetéshez csak a tarlómaradványok használhatók fel; a szalmát elégetéssel megsemmisíteni, lábon álló gabonatóbla mellett tarlót égetni tilos,
- az érintett szakaszokat az égetés előtt legalább 3 méter szélességben körül

kell szántani, a fasorok, facsoportok védelmére legalább 6 méteres védőszávet kell szántással biztosítani,

- a tarlóégetés csak tűzoltásra alkalmas kéziszerszámmal, kioktatott személyek jelenlétében, és legalább egy traktor ekével, helyszíni készenlétben tartásával végezhető.

Veszély esetén vagy ha a tűzre már szükség nincs, azt azonnal el kell oltani. Az erdőbe vezető utak, ösvények, nyiladékok bejáratánál, az autópihenőknél, valamint a tűzrakóhelyeken az erdőben történő tűzrakás, valamint a tűzrakás szabályaira felhívó táblát kell az erdőgazdálkodóknak elhelyezni.



Tarlóégetés

Nagyon fontos szabály, hogy a tűzrakóhely környékén éghető anyag, száraz avar, gaz ne legyen. Ha nem ezt tapasztaljuk, az ott lévőket figyelmeztessük a tűzveszélyre. Nagyon fontos, hogy nagy szélben az erdőben nem szabad tüzet gyújtani. Sajnos több ezer azon esetek száma, melyet a nagy szélben hihetetlen gyorsan terjedő tűz okozott, hatalmas károkat idézve elő az erdőkben.

A tűzrakóhely tisztántartásán túl fontos az is, hogy legyen a közelben olyan szerszám, esetleg oltóanyag (víz), amellyel azonnal meg tudjuk kezdeni az esetleges tűz oltását. Ha azt tapasztaljuk, hogy a tűzrakó helyet őrizetlenül hagyták, oltunk el az ott lévő szunnyadó tüzet. Egy-egy feltámadó szél mindig bekövetkezhet, amely égő szemcséket, parázsdarabokat szórhat szét az erdőben.

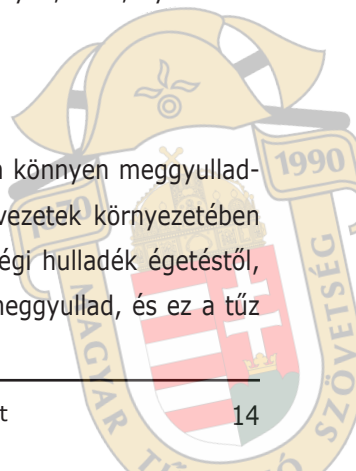
Nagyon fontos, hogy az erdőkben a nyiladékokat, utakat az erdőgazdálkodó állandóan karbantartsa. Ennek azért van jelentősége, hogy egy kialakuló erdőtűz esetén a tűzoltók, beavatkozó egységek a területet minél könnyebben és gyorsabban meg tudják közelíteni.

d) Tűzgyújtási tilalom idején erdőben

Azt tudnunk kell, hogy az általános tűzgyújtási tilalom elrendelése esetén, erdőben, illetve erdőtől számított 200 m-en belül dohányozni, tüzet rakni még kijelölt tűzrakó helyen sem szabad. Ha mégis ilyet tapasztalunk, intézkedjünk a tűz azonnali eloltásáról. A tűzgyújtási tilalom elrendelésekor a tűzgyújtási tilalomra figyelmeztető táblát kell elhelyezni az erdőbe vezető ösvények, utak, nyiladékok bejáratánál, valamint a tűzrakó helyeken.

e) Nádterületek, náddepók

Az összefüggő nádterületek a téli és tavaszi időszakban könnyen meggyulladhatnak. Éppen ezért ez az időszak különösen az üdülőövezetek környezetében teremthet tűzveszélyes helyzetet. A kiszáradt nád a hétvégi hulladék égetéstől, illetve felelőtlenül eldobott cigarettától nagyon könnyen meggyullad, és ez a tűz



áttérjedhet a környező épületekre. Ezt a helyzetet tovább tetézi, ha a nádasokban illegális szemétkerakó helyek vannak kialakítva. A nádas területén lévő illegális szemétkerakó helyek a környezetvédelmi szempontokon túl, tűzveszélyes helyzetet is teremtenek, mivel a szemétkerakó személyek dohányozásából, gondatlan magatartásából nagykiterjedésű, épületeket veszélyeztető tűz is kialakulhat. A Balatoni térségben (pl. Kis-Balaton, Balatonszentgyörgy, Balatonbogár, Siófok) jellemző, hogy náddepókat alakítanak ki. A náddepóknál a szabadban nagymennyiségű száraz nádkévet tárolnak. A kültéri tárolásnál, függetlenül, hogy ezek a depók el vannak kerítve veszélyt jelent a szomszédos területeken a hulladékégetés. Ilyen esetben feltétlen szólítsuk fel az égetést végző személyt a tevékenység befejezésére, hívjuk fel a náddepó üzemeltetőjének figyelmét a szomszédos területen folytatott tűzveszélyes cselekményre.

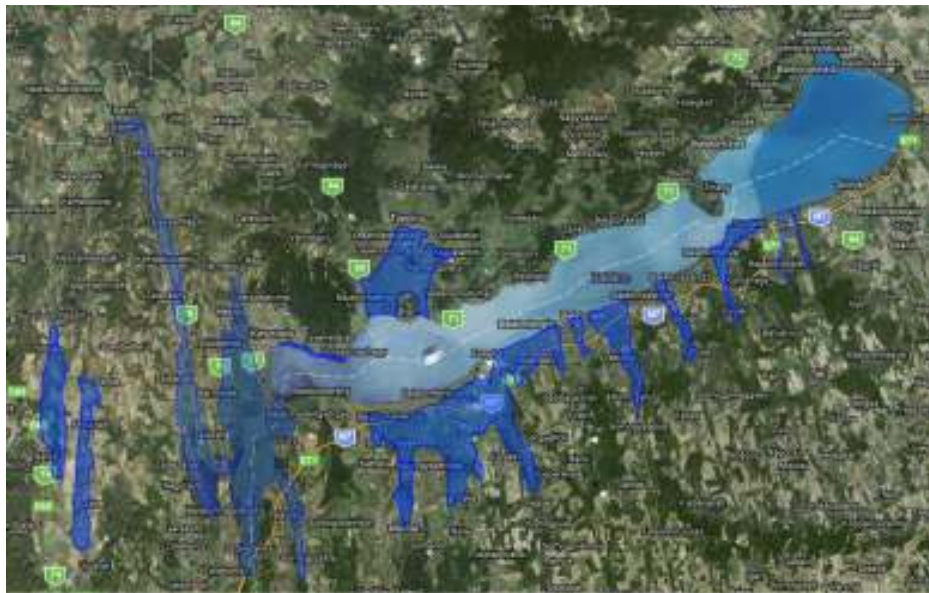


Vegetációtűz Tápiószecsőnél (Fotó: Tápiószecső ÖTE / Facebook)

e) Tőzegterületek

A tőzegterületek tartósan száraz időszakot követően különösen tűzveszélyesek, ugyanis a talajvíz lecsökkenésével a tőzeg ki szárad. Ha a tőzeg begyulladt és az izzás áttérjedt a belső rétegekbe is, akkor tőzegtűz oltásához rengeteg gépet, valamint a munkákhoz szükséges személyeket kell a tűzhöz vezényelni.

Ezért fontosnak tartjuk, hogy jelentősebb vízszintcsökkenésnél, aszályosabb időben a tőzegterületen illetve a tőzegterületek melletti területeken a növény és egyéb hulladék égetésekszüntessék meg, az égetést végző személyt szólítsák fel, a tűz eloltására.



Tőzegterületek a Balaton körül (kék színnel jelölve)

Mire figyeljünk az épületekben járva?

Az országos tűzkár statisztika alapján, Magyarországon naponta átlagosan 10 esetben pusztít tűz a lakásokban. Ez a szám figyelmeztet arra, hogy bármikor előfordulhat településünkön hasonló eset. Ebben szerepet játszik az, hogy a lakásunk már gyakorlatilag egy kis üzem, ahol nagy számú háztartási elektromos berendezés, tüzelő-, fűtőberendezés található.

Üzemekben, intézményekben a használati szabályok ellenőrzése, betartása a vállalkozás, intézmény vezetőjének vagy az általa megbízott személynek a feladata. Ezek ellenőrzése nem az Önök feladata, azonban kirívó szabálytalanság észlelése esetén hívják fel a helyszínen lévő munkahelyi vezető figyelmét a veszélyek elhárítására.

a) Lakókörnyezetünk veszélytérképe

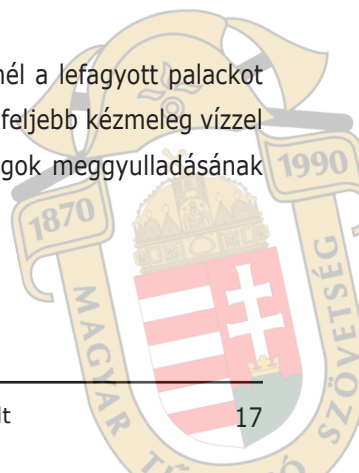
1. Az épület kéményeit megfelelő műszaki állapotban kell tartani. A kémény felülvizsgálatát a kéményseprő szolgáltatókkal rendszeresen el kell végeztetni.

2. A világító eszközök elhelyezésénél figyelembe kell venni a közelben lévő éghető anyagok távolságát azok gyújtóhatása miatt.

3. Csak engedélyezett, megfelelő műszaki állapotú tüzelő- és fűtőberendezéseket szabad használni.

4. A nyílt lángú világító eszközök (fáklya, gyertya) használatánál ügyelni kell a gyújtási veszélyre.

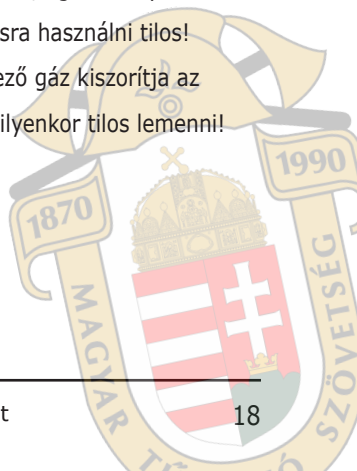
5. Az udvarban végzett disznóvágásoknál, a perzselésnél a lefagyott palackot nyílt lánggal melegíteni tilos! A gázpalackok melegítése legfeljebb kézmeleg vízzel megengedett. A perzselésnél ügyelni kell az éghető anyagok meggyulladásának veszélyére.



Rescue Security & Safety

Tudástár önkéntes tűzoltók és polgárőrök számára

	Veszélyforrás	Megszüntetése
konyha	Sütésnél begyullad a zsír, olaj	Az edényt takarjuk le egy nagyobb fedővel
	Edényfogó ruha meggyullad	Dobjuk a földre, lábbal tiporjuk el, vagy egy pohár vízzel oltuk el
	Gázszagot érezni	Azonnal szellőztessünk, gyújtóforrásokat szüntessük meg (lámpát se gyújtsunk!), keressük meg a szivárgás forrását
fürdőszoba	Villanybojler, mosógép	Az elektromos gépek közelében ne legyen éghető anyag
	Áramütés	Vizes környezetben soha ne használjunk villamos eszközt!
szoba	Kandalló, kályha	A szikrák felfogására csak nem éghető (pl. fém) anyagot használjunk!
	Dohányzás	Nem éghető hamutartó használata
	Gyufa, öngyújtó tárolása	Gyerekek elől elzárva tartandó
padlás	Kémények állapota	Rendszeresen ellenőriztetni kell!
pince	Fűtőberendezések használata	Csak engedélyezett berendezést használjunk, éghető folyadékot begyújtásra használni tilos!
	Mustforrás	A keletkező gáz kiszorítja az oxigént, ilyenkor tilos lemenni!



b) Elektromos berendezések veszélyei

- a villamos hálózat házilagos szigetelése, toldása;
- sérült, rossz műszaki állapotú elektromos berendezés üzemeltetése;
- villamos hőszugárzó üzemeltetése éghető anyagok közelében;
- szabálytalan, áthidalt biztosítékok, stb.

c) Tüzelő-fűtő berendezések veszélyei:

- sérült, rossz műszaki állapotú, házilag összeeskábált tüzelő-fűtő berendezés üzemeltetése;
- tüzelő-fűtő berendezés közvetlen közelében éghető anyag tárolása;
- tüzelő-fűtő berendezés füstcsövének sérülése, a kéménybe való rögzítés hiánya esetén.

d) A dohányzás veszélyei.

A dohányzás potenciális tűzforrás.

- Veszélyt jelent a szabadban eldobott égő cigarettacsikk, különösen meleg, aszályos időben.
- Veszélyt jelent a felelőtlenül – autóból, vonatból – kidobott égő cigarettacsikk, mert könnyen avartüzet, erdőtüzet okozhat.
- Veszélyt jelent épületben, ha a dohányneműt papír, vagy más éghető anyagú kosárba illetve éghető anyagok közelében dobják.
- A dohányzás okozta tüzek csökkentése érdekében a legfontosabb a megelőzés. Száraz aljnövényzet esetén kerülni kell a dohányzást.
- A dohányneműt csak az arra szolgáló helyre szabad kidobni.



Katasztrófák elhárítása

1. Mit tegyünk tűzeset észlelése esetén?

a) Tűzjelzés

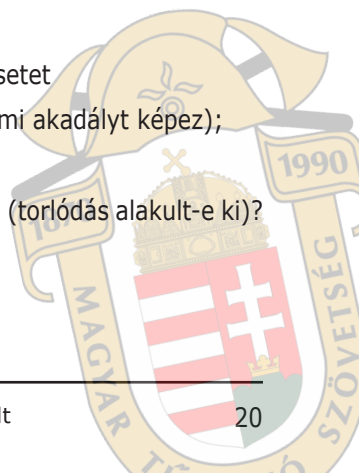
- Tűzoltóság hívószáma: 105
- Központi segélyhívó: 112

A telefonon jelzett tűzesetnél az ügyeletes tűzoltónak az alábbiakat kell tudomására hozni:

- Mi ég, a tűz mit veszélyeztet?
- Mekkora kiterjedésű a tűzeset?
- Van-e személy életveszélyben?
- Hol történt a tűzeset?
- A bejelentő személy nevét, telefonszámát.

A fentiekén túl, gépjárműtűz esetén nagy segítséget jelent, ha beavatkozó állomány az alábbi információk közül minél többről tudják tájékoztatni:

- milyen járművek égnek, mi a hajtóanyaguk; a jármű vagy rakománya ég-e;
- kifolyás, gőzölgés a rakomány éghetősége, veszélyessége, veszélyt jelző tábla adatai (veszélyt jelző, anyagazonosító szám), szállításának módja (darabáru, konténeres, tartályos stb.), tömege vagy térfogata;
- a jármű nemzetisége, okmányok elérhetősége;
- történt-e baleset, okoz-e közlekedési akadályt;
- milyen volt a jármű haladási iránya, valamint a balesetet
- követően milyen az elhelyezkedése (felborult, forgalmi akadályt képez);
- milyenek az időjárási viszonyok;
- milyen a káresemény megközelítésének a lehetősége (torlódás alakult-e ki)?

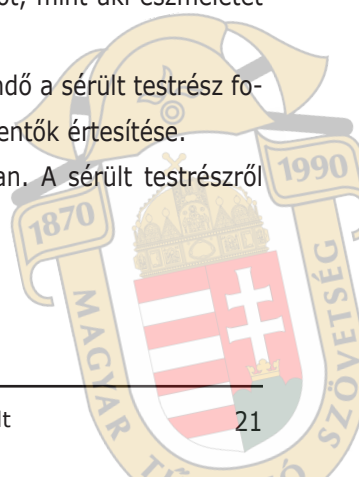


b) Életmentés

Ha Önök érnek legelőször a tűzeset helyszínére és tudják, hogy a lakásban még tartózkodik valaki, akkor azt azonnal jelezni kell a kiérkező mentősöknek, tűzoltóknak. A mentő egységek kiérkezéséig meg kell kísérelni a személy kimentését. Ez nagyon veszélyes feladat. A helyszínen mérlegelni kell a lehetőségeket, nehogy a mentő személyből is mentendő személy váljék. A mentés során az alábbiakat kell szem előtt tartani:

- mindig legalább ketten induljanak a bennrekedt személyért, így nagyobb biztonsággal kijuthatnak probléma esetén;
- a megközelítés iránya lehetőleg a kisebb hőterhelésű területeken vezessen;
- a behatolás során testünket védjük pld. vizes törölközővel, bőrkabáttal;
- füsttel telt helyiségben a padlón kúszva közlekedjünk, mivel itt kevesebb a füst, alacsonyabb a hőmérséklet és lehet, hogy a benn rekedt személyt is itt találjuk ájult állapotban;
- ha a személyt megtaláltuk, azonnal jöjjünk ki vele (húzzuk ki) a szabadba, ne töltsük ott az időt elsősegélynyújtással;
- a helyszínen lévő társaiknak a bámészkodó tömeget távol kell tartani, mivel ezek a személyek akadályozzák a mentést végzők munkáját, sőt viselkedésükkel akár pánikhangulatot is előidézhetnek;
- az égési sérülés igen alattomos sérülés, mivel a beteg tudatánál marad, ezért hajlamosak vagyunk kevésbé sérültnek hinni őt, mint aki eszméletét veszítette, vagy nyílt törése van, stb.
- Égési sérülések észlelése esetén a legfontosabb teendő a sérült testrész folyóvízzel történő hűtése, valamint az orvos illetve mentők értesítése.

A hűtést lehetőleg 10-15 percre végezzük folyamatosan. A sérült testrészről vegyük (vágjuk) le a ruhadarabot.



c) Beavatkozás tűzoltó készülékkel

A kezdeti tüzeknél nagyon jól alkalmazhatók a kézi tűzoltó készülékek. Magyarországon az alábbiak terjedtek el:

- Gázzal oltók: elektromos berendezések tüzeinél kiválóan alkalmazhatók.
- Porral oltók: szilárd anyagok, folyadékok, elektromos berendezések tüzeinél alkalmazhatók.
- Habbal oltók: leginkább folyadékok, de szilárd anyagok tüzeinél is jól alkalmazhatók.

A készülékeken jól láthatóan nagy A, B, C és D betűk vannak feliratozva. Ezek mutatják, hogy az adott készülék milyen tűz oltására alkalmas:

A = szilárd éghető anyagok

B = éghető folyadékok vagy olvadékok

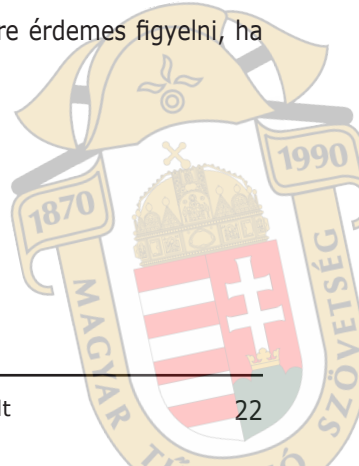
C = éghető gázok

D = éghető fémek

F = olajok, zsírok

Egy készüléken több betű is szerepelhet, ami jelzi, hogy mely anyagok oltására alkalmas.

A tűzoltó készülék helyes használata nem mindig magától értetődő. A következő oldalon található ábrán azt foglaljuk össze, hogy mire érdemes figyelni, ha tűzoltó készülékkel próbálunk tüzet oltani.



helytelen



helyes



Mit tegyünk közúti balesetnél ?

Közúti közlekedési baleset észlelése esetén azonnal értesíteni kell a rendőrséget. Személyi sérülés esetén a rendőrségen kívül a mentőszolgálatot is értesíteni kell.

Azon eseteknél, ahol járművek sérülése következtében egy, vagy több személy a járműbe szorul, vagy a szállított veszélyes anyag (tűzveszélyes, maró, mérgező anyag) kiömlik, a tűzoltóságot is értesíteni kell.

A tűzoltóság felé történő jelzésnél a beavatkozó állományt az alábbi információkkal tudják segíteni:

- a balesetet szenvedett járművek típusa;
- közvetlen tűzveszély van-e. (a járművek égése esetén a tűzjelzésnél leírtakat kell figyelembe venni);
- a járművek hajtóanyaga, rakománya;
- kifolyás, gőzölgés a rakomány éghetősége, veszélyessége,
- veszélyt jelző tábla adatai (veszélyt jelző, anyagazonosító szám), szállításának módja (darabáru, konténeres, tartályos stb.) tömege vagy térfogata;
- a jármű nemzetisége, okmányok elérhetősége;
- a baleset okoz-e közlekedési akadályt;
- milyen volt a jármű haladási iránya, valamint a balesetet követően milyen az elhelyezkedése (felborult, forgalmi akadályt képez);
- milyenek az időjárási viszonyok (szél erőssége iránya, csapadék);
- milyen a káresemény megközelítésének a lehetősége (torlódás alakult-e ki)?

Helyszín biztosítása

Közúti baleset esetén a helyszín biztosítása során az alábbi teendőket kell szem előtt tartani:

- a bárméskodó tömeg távoltartása az elsődleges beavatkozás biztosítása érdekében;

- intézkedés a baleseti nyomok megőrzése érdekében;
- veszélyes anyag esetén az út lezárása, minimum 150 m-es körzetben;
- szükség esetén a forgalom folyamatos irányítása;
- a beavatkozást irányító utasításainak végrehajtása.

Mit tegyünk környezetszennyezés esetén?

A jelzés az alábbiakra terjedjen ki:

- a környezetszennyezés helye, mit veszélyeztet;
- emberélet van-e veszélyben;
- a környezetszennyezést kiváltó ok (ha ismert);
- a környezetszennyezést kiváltó anyag fajtája (ha ismert);
- a környezetszennyezés terjedelme.

Beavatkozás

- Helyszínen lévők riasztása.
- A helyszín biztosítása (ismeretlen anyag esetén biztosítsuk, hogy illetéktelen személyek 150 m-es körzeten belül ne tartózkodjanak).
- Ha a szennyezés jellege ezt lehetővé teszi (ismert, nem mérgező, nem maró anyag, pl. gázolaj, benzin esetén) és rendelkezésre állnak megfelelő eszközök, akkor a kár enyhítése érdekében az anyag szétterjedését, élővízbe jutását sáncozással próbáljuk megakadályozni.

